

2 KONINGEN

15-16

De koningen van Israël en Juda te midden van afval, paleismoorden en de groeiende Assyrische dreiging.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/2-koningen/15-16

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Azarja, ook Uzzia genoemd, koning van Juda	2 min	4
2	Uzzia zoekt God onder leiding van Zacharia	3 min	5
3	Uzzia's leger, landbouw en welvaart	4 min	7
4	Uzzia's hoogmoed en melaatsheid	4 min	9
5	Jesaja en het einde van Uzzia's leven	3 min	12
6	Profeten en geschiedschrijvers rond Uzzia	2 min	13
7	Zacharia wordt in het openbaar vermoord	3 min	15
8	Het einde van Jehu's dynastie	2 min	17
9	Sallums korte regering en Menahems staatsgreep	2 min	18
10	Menahems wreedheid en Assyrische dreiging	2 min	19
11	Assyrië rukt op en laat zich afkopen	4 min	21
12	Pekahia wordt door Pekah vermoord	2 min	23
13	Pekah verliest gebied en wordt vermoord	3 min	24
14	Jesaja en Micha als tijdgenoten	2 min	26

15	Jothams regering en trouw aan God	4 min	28
16	Achaz en zijn afgoderij	3 min	30
17	Syrië en Israël trekken tegen Juda op	2 min	32
18	Het teken van Immanuel voor Achaz	2 min	34
19	Juda's nederlaag en de vele gevangenen	2 min	35
20	Oded laat de gevangenen terugsturen	3 min	36
21	Achaz zoekt hulp bij Assyrië	2 min	38
22	Achaz vervangt het altaar van de HEERE	3 min	40
23	Achaz ontmantelt de tempelinrichting	2 min	42
	Om verder te lezen		43

1

Azarja, ook Uzzia genoemd, koning van Juda

We pakken het verhaal weer op bij 2 Koningen hoofdstuk 15. We gaan in heel korte tijd een heleboel heersers in het noordelijke koninkrijk langs. Een van hen regeerde maar één maand. In de tijd dat het noordelijke koninkrijk zes heersers achter elkaar had, had Juda één heerser, die Azarja heette. Hij staat in het boek Jesaja, en zelfs verderop in dit boek, ook bekend als Uzzia. In hoofdstuk 15, vers 13, wordt hij bijvoorbeeld Uzzia genoemd, maar hij wordt ook Azarja genoemd. Het zijn twee namen voor dezelfde man. Hij was over het algemeen een goede koning. Ook hij maakte fouten, zoals blijkbaar zelfs de goede koningen in Juda deden, maar hij was een van de betere.

Er staat:

In het zevenentwintigste jaar van Jerobeam, de koning van Israël, werd Azaria koning, de zoon van Amazia, de koning van Juda.

2 KONINGEN 15:1

Dat is natuurlijk Jerobeam de tweede, wiens dood aan het einde van hoofdstuk 14 werd vermeld. Maar terwijl de verteller heen en weer gaat tussen de koninkrijken, pakt hij in elk van beide het verhaal op van de heersers wier regeringsperioden elkaar

overlapten. Hoewel we over de dood van Jerobeam hebben gelezen, gaan we nu terug naar het zevenentwintigste jaar van Jerobeam. Toen werd Azarja, de zoon van Amazia, de koning van Juda, koning in Juda.

Hij was zestien jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde tweeënvijftig jaar, in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Jecholia, uit Jeruzalem. Hij deed wat juist was in de ogen van de HEERE, overeenkomstig alles wat zijn vader Amazia gedaan had. Alleen werden de offerhoogten niet weggenomen: het volk bracht nog steeds slachtoffers en reukoffers op de offerhoogten.

2 KONINGEN 15:2-4

2

Uzzia zoekt God onder leiding van Zacharia

Er wordt hier niet veel over zijn regering verteld. In feite springt het na vers 4 in de volgende drie verzen naar het einde van zijn leven en zijn dood. Maar in 2 Kronieken staat meer over zijn leven, en dat moet hier worden ingevoegd. Voordat we bij vers 5 komen, dat zijn leven eigenlijk al naar het einde voert, is er aanzienlijk meer informatie over zijn regering te vinden in hoofdstuk 26 van 2 Kronieken, tot en met vers 15. Zoals je kunt zien, herhaalt vers 3 wat we net hebben gelezen.

Uzzia was zestien jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde tweeënvijftig jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Jecholia, uit Jeruzalem.

2 KRONIEKEN 26:3

In Koningen werd hij Azarja genoemd, maar hier Uzzia.

Hij deed wat juist was in de ogen van de HEERE, overeenkomstig alles wat zijn vader Amazia gedaan had. Het was in de dagen van Zacharia, die Uzzia leerde op God te zien, om God te zoeken. In de dagen dat hij de HEERE zocht, maakte God hem voorspoedig.

2 KRONIEKEN 26:4-5

We weten niet wie deze Zacharia is. Zoals ik al zei, staan er in de Bijbel zesendertig verschillende mensen die Zacharia heten, sommigen bekender en anderen minder bekend. In sommige gevallen is Zacharia alleen maar de naam van iemands vader. In andere gevallen is het de naam van een koning in Israël, of van een profeet of een priester of iets dergelijks. In dit geval weten we volgens mij niets meer over deze Zacharia, behalve dat ons wordt verteld dat deze Zacharia, in de dagen dat Uzzia koning was, een man was die inzicht had in de visioenen van God.

[Vertalersnoot: De spreker volgt hier een Engelse weergave van 2 Kronieken 26:5 waarin Zacharia inzicht had in Gods visioenen. De hierboven aangehaalde HSV zegt dat hij Uzzia leerde op God te zien.]

Betekent dit dat hij visioenen had zoals een profeet die heeft? De profeet Jesaja trad ook tijdens de regering van Uzzia op, tegen het einde ervan. Maar deze man Zacharia had blijkbaar visioenen van God, zoals Jesaja die had. Of anders kreeg iemand anders ze en wist deze man alleen hoe hij ze moest uitleggen. Dat is niet helemaal duidelijk. Maar wat we zien, is dat er tijdens de regering van Uzzia mensen waren die van God hoorden, of op zijn minst wisten wat God door visioenen zei. Het kan zijn dat Zacharia zelf de visioenen kreeg, of dat hij de visioenen van iemand anders uitlegde, zoals Daniël bijvoorbeeld de dromen van Nebukadnezar uitlegde, of Jozef de dromen van de farao uitlegde. Misschien legde deze Zacharia dus alleen visioenen uit die anderen hadden. Hoe dan ook, dat hij hier in vers 5 van 2 Kronieken 26 wordt genoemd, vertelt ons eenvoudig dat er in deze tijd openbaring van God tot de koning van Juda kwam.

3

Uzzia's leger, landbouw en welvaart

Nu vers 6:

Hij trok eropuit en streed tegen de Filistijnen. Hij sloeg een bres in de muur van Gath, de muur van Jabne en de muur van Asdod, en bouwde steden bij Asdod en in het gebied van de Filistijnen. God hielp hem tegen de Filistijnen, en tegen de Arabieren die in Gur-Baäl woonden, en tegen de Meünieten. De Ammonieten gaven Uzzia schatting en zijn naam verbreidde zich tot waar men in Egypte komt, want hij werd buitengewoon sterk.

2 KRONIEKEN 26:6-8

Er wordt gezegd dat het koninkrijk tijdens de regering van Uzzia welvarender werd dan het sinds de tijd van Salomo ooit was geweest, blijkbaar door zijn krijgsverrichtingen. Hij leek inderdaad sterk de nadruk te leggen op wapens en vestingwerken en dergelijke. Blijkbaar kon hij sommige vijanden verslaan die al vele generaties lang niet verslagen waren, de Filistijnen bijvoorbeeld, en de Ammonieten. Hij legde hun schatting op. Zo liet hij rijkdom vanuit die vreemde landen naar Juda brengen, en op die manier slaagde hij erin de boel op te bouwen.

In Jeruzalem bouwde Uzzia torens, aan de Hoekpoort, aan de Dalpoort en aan de Punt, en hij versterkte ze. Hij bouwde ook torens in de woestijn, en hakte veel putten uit, omdat hij veel vee had, zowel in het Laagland als op de hoogvlakte. Hij had akkerbouwers en wijnbouwers op de bergen en op de vruchtbare velden, want hij was een liefhebber van de landbouw.

2 KRONIEKEN 26:9-10

Hij was een koning die graag de grond bewerkte. Dat is interessant. Hij was een stadsmens, als prins geboren in Jeruzalem, een man uit de grote stad. Toch kon hij, net als veel mensen die tegenwoordig in steden opgroeien, ernaar verlangen een tuin

te hebben of buiten te gaan wonen op een boerderij, om boer te zijn. Zo hield hij zich in zijn vrije tijd bezig. En omdat hij van de grond hield, vergrootte hij daarmee natuurlijk ook de rijkdommen van het land, daar ben ik zeker van. Dat is iets interessants om over een koning te zeggen.

Verder had Uzzia een leger dat geoefend was voor de oorlog en dat ten strijde trok, ingedeeld in zoveel troepen als er aangenomen waren door de dienst van Jeïel, de schrijver, en Maäseja, de beambte, onder leiding van Hananja, een van de vorsten van de koning. Het volledige aantal van de familiehoofden, van de strijdbare helden, was tweeduizend zeshonderd man. Onder hun bevel stond een legermacht van driehonderdzevenduizend vijfhonderd man, vol kracht en geoefend in de strijd, om de koning tegen de vijand te helpen.

2 KRONIEKEN 26:11-13

Dus meer dan een kwart miljoen mensen in het staande leger, en meer dan 2500 hoofdofficieren boven hen. En er staat:

Die met grote kracht vochten om de koning tegen de vijand te helpen.

En Uzzia voorzag hen, heel het leger, van schilden, speren, helmen, harnassen en bogen, en zelfs slingerstenen. In Jeruzalem maakte hij oorlogswerktuigen — het ontwerp van een vindingrijk iemand — die opgesteld werden op de torens en op de hoeken om er pijlen en grote stenen mee af te schieten. Zo werd zijn naam wijd en zijd verbreid, want hij werd wonderlijk geholpen, totdat hij sterk was geworden.

2 KRONIEKEN 26:14-15

Blijkbaar bouwde hij katapulten enzovoort, die door bekwame mannen waren uitgevonden. Blijkbaar kwam er dankzij zijn steun nieuwe technologie voor de oorlogvoering tot stand: nieuwe manieren om grote aantallen pijlen af te schieten en

stenen te werpen, enzovoort.

4

Uzzia's hoogmoed en melaatsheid

Nu, die woorden:

‘Tot hij sterk werd.’ Wat gebeurde er daarna? Helaas gebeurde er daarna inderdaad iets. Omdat het hem zo goed ging, omdat hij zo machtig was enzovoort, werd hij enigszins trots. Dat lezen we ook in de volgende verzen, in 2 Kronieken 26:16:

Maar toen hij sterk geworden was, werd zijn hart hoogmoedig, tot zijn eigen verderf. Hij werd ontrouw aan de HEERE, zijn God. Hij ging namelijk de tempel van de HEERE binnen om reukwerk in rook te laten opgaan op het reukofferaltaar.

2 KRONIEKEN 26:16

Helaas.

Dit is iets wat de heidenen deden. De heidense koningen dienden als priesters voor hun nationale goden. Maar Israël verschilde van de volken doordat God voor de koningen een andere geslachtslijn had dan voor degenen die priester moesten zijn. De priesters moesten uit de stam van Levi komen, uit de familie van Aäron. De koningen moesten uit de familie van David komen, uit de stam van Juda. Die twee mochten elkaar niet overlappen.

Bedenk dat koning Saul in de dagen van Samuel door God was verworpen, omdat hij zich de priesterlijke bevoegdheid had toegeëigend om vóór de strijd een offer te brengen. Hij had moeten wachten tot Samuel, de Leviet, kwam om dat te doen. Omdat Saul dat deed, werd hij als koning verworpen.

Uzzia deed ook hetzelfde. Hij ging de tempel van de HEERE binnen om reukwerk te verbranden. Blijkbaar nam hij een voorbeeld aan de heidense volken om hem heen, waar de koningen die bevoegdheid hadden. Hij vond blijkbaar dat hij die bevoegdheid ook moest hebben. Hij deed niet voor hen onder.

Maar de priester Azaria ging hem achterna, en met hem de priesters van de HEERE, tachtig dappere mannen.

2 KRONIEKEN 26:17

Priesters die eigenlijk soldaten waren. ‘Dappere mannen’ betekent dat ze sterk en gehard waren. Deze tachtig priesters gingen daar naar binnen om de koning er met lichamelijk verzet van te weerhouden deze heiligschennis in de tempel te plegen.

Zij gingen voor koning Uzzia staan en zeiden tegen hem: U komt het niet toe, Uzzia, om voor de HEERE reukwerk in rook te laten opgaan, maar het is aan de priesters, de nakomelingen van Aäron, die geheiligd zijn om reukwerk in rook te laten opgaan. Ga het heiligdom uit, want u bent ontrouw geweest, en het zal voor u niet tot eer zijn van de HEERE God.

2 KRONIEKEN 26:18

Toen werd Uzzia woedend; het wierookvat was in zijn hand om reukwerk in rook te laten opgaan. En terwijl hij woedend was op de priesters, verscheen de melaatsheid op zijn voorhoofd, voor de ogen van de priesters, in het huis van de HEERE, bij het reukofferaltaar.

2 KRONIEKEN 26:19

Dat was wat hij daar in de tempel deed: reukwerk verbranden.

Toen keerde de hoofdpriester Azaria zich naar hem toe, en al de priesters, en zie, hij was melaats aan zijn voorhoofd. En zij verdreven hem haastig daarvandaan, ja, ook hijzelf haastte zich om naar buiten te gaan, omdat de HEERE hem getroffen had.

2 KRONIEKEN 26:20

Deze priesters wilden geen melaatsheid krijgen. Dus dreven ze hem naar buiten, daar ben ik zeker van, zonder hem aan te raken, want je kunt een melaatse niet veilig aanraken. Ze dwongen hem te vertrekken, en hij werd blijkbaar inschikkelijker toen hij beseftte dat hij door de HEERE was getroffen. Daarvoor was hij wat boos op hen omdat ze zich tegen hem verzetten, maar nu hij melaats was, was hij blijkbaar gehoorzamer.

Koning Uzzia was melaats tot aan de dag van zijn dood. Hij woonde, omdat hij melaats was, in een apart staand huis, want hij was van het huis van de HEERE afgesneden. Jotham, zijn zoon, was aangesteld over het huis van de koning, en gaf leiding aan de bevolking van het land.

2 KRONIEKEN 26:21

Jotham en Uzzia hadden blijkbaar aan het einde van Uzzia's leven een periode van mederegentschap vanwege de melaatsheid. Jotham was gedurende die laatste jaren een van de koningen, een van de heersers. Ik denk dat veel geleerden zouden zeggen dat Jotham misschien gedurende de laatste tien jaar van Uzzia's leven mederegent met hem was. Hier staat:

Jotham had de leiding over het paleis van de koning en sprak recht over de mensen in het land.

En Jotham was trouwens ook een goede koning.

5

Jesaja en het einde van Uzzia's leven

Het overige nu van de geschiedenis van Uzzia, van het begin tot het einde, heeft de profeet Jesaja, de zoon van Amoz, beschreven.

2 KRONIEKEN 26:22

Interessant. We hebben niet de geschriften van Jesaja waarin hij alle daden van koning Uzzia van het begin tot het einde beschrijft, maar Jesaja was een neef van hem. Jesaja was zoiets als een achterneef of achterachterneef van de koninklijke familie in Jeruzalem. Jesaja had zijn opmerkelijke visioen in Jesaja 6, waar hij de Heere zag, hoog en verheven, en Zijn sleep vulde de tempel. De Heere zei:

Wie gaat er voor Ons?

En Jesaja zei:

Daarna hoorde ik de stem van de Heere. Hij zei: Wie zal Ik zenden? Wie zal er voor Ons gaan? Toen zei ik: Zie, hier ben ik, zend mij.

JESAJA 6:8

Toen werd er een kool op zijn mond gelegd en kreeg hij de opdracht om te gaan prediken. Dat staat allemaal in Jesaja hoofdstuk 6.

Dat hoofdstuk begint met:

In het jaar dat koning Uzzia stierf, zag ik de Heere zitten op een hoge en verheven troon, en de zomen van Zijn gewaad vulden de tempel.

JESAJA 6:1

Dus bij de dood van Uzzia had Jesaja dit visioen. Maar daarvóór staan er vijf hoofdstukken in Jesaja. Sommigen geloven dat Jesaja ook al enigszins profeteerde voordat hij dat specifieke visioen had. Dat zou dus betekenen dat Jesaja tijdens de regering van Uzzia al wat geprofeteerd had. Nu wordt ons verteld dat Jesaja de daden van koning Uzzia optekende.

Geen van die daden van Uzzia vinden we opgetekend in het boek Jesaja. Het boek Jesaja vertelt ons wel wat geschiedenis over koning Hizkia en een heel klein beetje over koning Achaz, maar geen echte geschiedenis over Uzzia. Dat betekent natuurlijk dat er nog een ander boek is dat door de profeet Jesaja is geschreven en dat verloren is gegaan. Als we het zouden vinden, zou het fijn zijn om het te hebben. Het zou een mooie aanvulling zijn op wat we hier in de Schriften hebben. Het zou zeker in de Bijbel thuishoren, aangezien het door de profeet Jesaja is geschreven. Hoe dan ook, we zien dat Jesaja, de zoon van Amoz, dit andere boek heeft geschreven.

Uzzia ging te ruste bij zijn vaderen en zij begroeven hem bij zijn vaderen, op het veld bij het graf dat van de koningen was, want zij zeiden: Hij is melaats. En zijn zoon Jotham werd koning in zijn plaats.

2 KRONIEKEN 26:23

Ze begroeven hem niet in de graven van de koningen, waarin zijn vaderen en zijn zonen werden begraven. Hij werd begraven op het veld, op het terrein dat aan de koningen toebehoorde. Hij kreeg nog steeds een begrafenis op het koninklijke terrein. Maar omdat hij melaats was, begroeven ze hem niet in dezelfde grotten als de koningen die daar begraven waren, zijn vaderen, zijn voorouders.

6

Profeten en geschiedschrijvers rond Uzzia

Nu terug naar 2 Koningen hoofdstuk 15. Ik kan ook nog vermelden dat er naast de profeet Jesaja nog twee andere profeten profeteerden tijdens de regering van Uzzia. Een van hen was Amos. Amos profeteerde voornamelijk tegen het noordelijke

koninkrijk, tijdens de regering van Jerobeam. Ook Hosea begon tijdens de regering van Uzzia in het noordelijke koninkrijk te profeteren. Kort na deze tijd begon Micha in het zuidelijke koninkrijk te profeteren, en zijn bediening overlapte die van Jesaja.

Tijdens de regering van Uzzia waren er dus twee opmerkelijke profeten in het noordelijke koninkrijk die tegen Jerobeam de Tweede en anderen profeteerden. Er was Jesaja, die in de tijd van Uzzia naar voren kwam. Maar daarna, tijdens de regering van Jotham, Achaz en Hizkia, was er ook Micha in het zuiden. We hadden rond deze tijd dus Jesaja en Micha in het zuiden, Amos en Hosea in het noorden. In de boeken Koningen vinden we geen enkele verwijzing naar die profeten, behalve naar Jesaja. Hij verschijnt iets later als iemand die een rol speelt in het verhaal, maar Amos, Hosea en Micha worden in de boeken Koningen niet genoemd. Ze profeteerden in diezelfde tijd.

Terug naar 2 Koningen 15:

De HEERE trof de koning met melaatsheid, waaraan hij tot zijn dood bleef lijden. Daarom woonde hij afzonderlijk. Zijn zoon Jotham bestuurde het paleis en sprak recht over de bevolking van het land. De overige daden van Azaria en alles wat hij deed, staan beschreven in het boek met de kronieken van de koningen van Juda.

2 KONINGEN 15:5-6

De schrijver van Koningen kende een boek dat de kronieken van de koningen van Juda heette, waarin meer over de regering van deze koning stond. De schrijvers van Kronieken kenden een boek van de profeet Jesaja. Het zou hetzelfde boek geweest kunnen zijn. Misschien wordt ons hier verteld dat Jesaja de schrijver was van het boek met de kronieken van de koningen van Juda. Of niet. Het is ook mogelijk dat het twee verschillende boeken waren, die allebei voor ons verloren zijn gegaan en waarin meer van deze informatie stond.

Vers 7:

Azaria ging te ruste bij zijn vaderen en zij begroeven hem bij zijn vaderen, in de stad van David, en zijn zoon Jotham werd koning in zijn plaats.

2 KONINGEN 15:7

7

Zacharia wordt in het openbaar vermoord

Azaria is dus dezelfde als Uzzia. Ondertussen zien we in het noorden heel wat koningen komen en gaan. Bedenk dat Azaria, of Uzzia, 52 jaar regeerde. We hebben in het noorden een opeenvolging van heersers die maar heel kort regeerden, zes in deze periode. Een van hen is Zacharia, alweer een andere Zacharia in de Bijbel. Hij regeerde niet erg lang.

In het achtendertigste jaar van Azaria, de koning van Juda, regeerde Zacharia, de zoon van Jerobeam, over Israël in Samaria, zes maanden. Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE, zoals zijn vaderen gedaan hadden: hij week niet af van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen.

2 KONINGEN 15:8-9

De genoemde Azaria is Uzzia. Dit gaat klinken als een plaat die blijft hangen, bij elk van deze noordelijke koningen. Ze deden kwaad zoals hun vaderen hadden gedaan en weken niet af van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël had laten

zondigen met die gouden kalveren die hij had gemaakt. Die bleven staan. Die gouden kalveren werden nooit weggehaald, zo'n 200 jaar lang in de geschiedenis van het noordelijke koninkrijk.

Sallum, de zoon van Jabes, spande tegen hem samen. Hij sloeg hem neer in aanwezigheid van het volk en doodde hem; en hij werd koning in zijn plaats.

2 KONINGEN 15:10

Dat hij het voor de ogen van het volk deed, betekent dat hij het niet heimelijk deed. Blijkbaar was deze Zacharia geen geliefde koning. Iemand die hem ten val wilde brengen, kon dat gewoon in het openbaar doen, en niemand bekommerde zich er zelfs maar om of hield hem tegen. Gewoonlijk vonden moordaanslagen plaats op meer besloten plekken, zoals in de vertrekken van de koning. Dan kwam er iemand binnen die hem in zijn slaap doodde of zoiets. Maar in dit geval kwam Sallum gewoon binnen en doodde hem waar iedereen bij was, blijkbaar ongestraft. Hij was overduidelijk de moordenaar van de koning, en niemand diende een aanklacht tegen hem in. In plaats daarvan regeerde hij gewoon in zijn plaats. Zacharia moet dus een nogal ongeliefde koning zijn geweest.

Het overige nu van de geschiedenis van Zacharia, zie, dat is beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël. Dit was het woord van de HEERE dat Hij tot Jehu gesproken had: Er zullen zonen van u tot het vierde geslacht op de troon van Israël zitten. En zo is het gebeurd.

2 KONINGEN 15:11-12

8

Het einde van Jehu's dynastie

Er waren negen koningsdynastieën in het noordelijke rijk, maar slechts één dynastie in het zuidelijke rijk. De dynastie van David regeerde onafgebroken in het zuidelijke rijk Juda. Maar in het noordelijke rijk vonden moordaanslagen plaats, en koningen

werden niet altijd door hun zonen opgevolgd. Eerlijk gezegd kwam het maar heel zelden voor dat één dynastie langer dan twee generaties standhield. Maar omdat Jehu ijverig tegen de aanbidding van Baäl was opgetreden, hoewel hij niet echt zo volkomen voor de HEERE ijverde als hij zou moeten, had de profeet tot Jehu gesproken. Hij had hem gezegd dat God zijn zonen vier generaties lang zou laten regeren.

Met Jehu erbij zijn dat er eigenlijk vijf, want je had Jehu, daarna Joahaz, zijn zoon, daarna Joas, daarna Jerobeam de Tweede en daarna Zacharia. Na Jehu zelf waren er dus vier generaties. Ik zou hebben gedacht dat je dat vijf generaties zou noemen, omdat Jehu de eerste zou zijn. Daarom weet ik niet zeker hoe dit wordt geteld. Het kan zijn dat Jehu niet als een van die vier wordt meegeteld. Of misschien wordt Zacharia, zijn zoon, niet meegeteld omdat hij het niet lang volhield. Omdat hij niet eens een heel jaar regeerde, is het mogelijk dat hij niet eens wordt meegeteld als iemand die heeft geregeerd. Hij heeft nooit de eerste verjaardag van zijn koningschap bereikt.

Hoe dan ook, de geschiedschrijver ziet dit als de vervulling van de profetie dat Jehu's zonen tot in de vierde generatie zouden regeren. Het kan zijn dat Jehu daar op zichzelf al niet bij inbegrepen is, omdat we het over zijn zonen hebben. Vier generaties van zijn zonen hebben geregeerd. Zacharia was de laatste van hen, en hij werd vervangen door Sallum. Maar met Sallum ging het ook niet zo goed.

9

Sallums korte regering en Menahems staatsgreep

Sallum, de zoon van Jabes, werd koning in het negenendertigste jaar van Uzzia, de koning van Juda, en hij regeerde een volle maand in Samaria.

2 KONINGEN 15:13

Het is grappig: een maand is een heel korte tijd. Er staat:

Een hele maand.

Niet minder dan een volle maand, maar een hele maand. Hij hield het als troonrover echt lang vol. De man vóór hem, die hij doodde, had zes maanden geregeerd.

Je krijgt hier nu drie of vier verschillende koningen in één jaar, want Jerobeam was gestorven en had het aan Zacharia nagelaten, die maar zes maanden regeerde. Het is dus nog steeds hetzelfde jaar waarin Jerobeam koning was geweest. Dan heb je Sallum, die er één maand zit, dus het is nog steeds hetzelfde jaar. Dan komt deze man Menahem, en hij regeert in datzelfde jaar. Je hebt één jaar waarin er vier koningen zijn.

Menahem, de zoon van Gadi, trok op uit Tirza, kwam in Samaria en versloeg Sallum, de zoon van Jabes, in Samaria; hij doodde hem en werd koning in zijn plaats.

2 KONINGEN 15:14

Tirza was natuurlijk de vroegere hoofdstad van het noordelijke rijk. In de dagen van Omri was Samaria de hoofdstad geworden, maar de vroege koningen hadden in Tirza gezeten.

Het overige nu van de geschiedenis van Sallum, en de samenzwering die hij smeedde, zie, dat is beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël.

2 KONINGEN 15:15

Veel kan dat niet zijn geweest: hij regeerde maar één maand. Er staat dat de rest van zijn grootse regering en de samenzwering die hij leidde, inderdaad beschreven staan in het boek met de kronieken van de koningen van Israël.

10

Menahems wreedheid en Assyrische dreiging

Toen versloeg Menahem Tifsah met al zijn inwoners, en ook het bijbehorende gebied, van Tirza af; omdat men de poort niet voor hem had opengedaan, versloeg hij hen. Bij al de zwangere vrouwen daar sneed hij de buik open.

2 KONINGEN 15:16

Dat was een stad helemaal in het uiterste noorden van Israël.

Blijkbaar erkenden ze de rechtmatigheid van zijn regering niet.

Hij vermoordde dus alle zwangere vrouwen. Waarom zou je dat doen? Ze zijn ongevaarlijk. Dat was blijkbaar om van deze stad een afschrikwekkend voorbeeld te maken, zodat niemand hem in de toekomst zou durven uitdagen, want hij is niet alleen een veroveraar. Hij is een slachter. Dit zou mensen dus waarschuwen als ze in de toekomst tegen hem in verzet wilden komen. Toch bleek dat er inderdaad verzet tegen hem kwam.

In het negenendertigste jaar van Azaria, de koning van Juda, werd Menahem, de zoon van Gadi, koning over Israël en hij regeerde tien jaar in Samaria. Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE: hij week al zijn dagen niet af van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen.

2 KONINGEN 15:17-18

Toen kwam Pul, de koning van Assyrië, tegen het land op; en Menahem gaf Pul duizend talent zilver, zodat deze op zijn hand zou zijn om het koninkrijk vast te doen zijn in zijn hand.

2 KONINGEN 15:19

Nu, Pul was de naam van deze koning. Later staat hij bekend als Tiglath-Pileser de derde. Verderop in het hoofdstuk, in vers 29, wordt hij zelfs bij die naam genoemd. Daar staat:

In de dagen van Pekah, de koning van Israël, kwam Tiglath-Pileser, de koning van Assyrië, en nam Ijon in, en ook Abel-Beth-Maächa, Janoah, Kedes, Hazor, Gilead, Galilea en het hele land van Naftali; en hij voerde de inwoners weg naar Assyrië.

2 KONINGEN 15:29

Dat is dezelfde koning over wie we hier lezen, die Pul wordt genoemd. Ik weet niet welke van die namen ik liever zou hebben als ik hem was. Maar hij trok tegen het land op, dat wil zeggen, het land Israël.

11

Assyrië rukt op en laat zich afkopen

Nu, dit gebeurde vaak in de begintijd van de Assyrische uitbreiding. Dit was de periode waarin de Assyriërs hun overwicht naar het westen toe begonnen uit te breiden. Eerder hadden ze geprobeerd tegen Babylon op te trekken. Babylon en Assyrië hadden in de voorafgaande tientallen jaren conflicten met elkaar gehad. En nu probeerde Assyrië zich naar het westen uit te breiden, naar Syrië en Libanon en Israël en Juda enzovoort. Ze probeerden die landen daar te veroveren.

In die begintijd zette Assyrië daar nog niet al zijn krachten voor in. Uiteindelijk zouden ze dat natuurlijk wel doen. Sterker nog, nog voor het einde van dit hoofdstuk veroverden de Assyriërs enkele steden in Israël, en daarmee begint het einde van het noordelijke koninkrijk. Assyrië was de macht die hen uiteindelijk vernietigde tijdens de regering van Hosea, een latere koning, maar niet veel later. Hier begint de afbrokkeling van het noordelijke koninkrijk, dat zijn hele geschiedenis lang afvallig is geweest, vanaf het moment dat het zich van de dynastie van Rehabeam afscheidde. Ze hebben eigenlijk nooit een goede koning gehad en ze zijn afgodendienaars geweest. God heeft de ene profeet na de andere gestuurd en ze hebben niet geluisterd. En dus worden de Assyriërs op de been gebracht om hen te vernietigen.

In Jesaja hoofdstuk 10 zul je zelfs zien dat God Assyrië beschrijft als een werktuig dat God gebruikt, zoals een zaag of een bijl om hout te hakken. Hij zei dat de Assyriërs zichzelf natuurlijk niet als Gods werktuigen zien. Ze kenden God niet, maar ze werden door God gebruikt. Hij sloeg een haak in hun kaak en trok hen naar het zuiden om Israël aan te vallen en te vernietigen. Het was tijd dat Israël geoordeeld werd. En dus liet God Assyrië tegen hen optrekken.

Aanvankelijk was Assyrië er echter niet volledig op gebrand hen te veroveren. Waarschijnlijk waren ze op verschillende fronten met veldtochten bezig en concentreerden ze niet al hun middelen op één plaats. Dus wanneer Assyrië naar het zuiden trekt en Israël bedreigt, kunnen ze op dit moment nog worden afgekocht. En zo gaf koning Menahem de koning van Assyrië duizend talenten zilver. Dat is ongeveer 37 ton zilver. De waarde van zilver wordt tegenwoordig per ounce berekend, niet per pond en zeker niet per ton. Maar 37 ton zilver zou een geweldig grote afkoopsom zijn om deze mannen van je af te krijgen. En toch is dat wat Menahem moest betalen.

De Assyriërs hadden gewoon hun overwicht kunnen uitbuiten, Israël kunnen veroveren en het geld toch kunnen meenemen. Maar waarschijnlijk dachten ze: 'Nou, we nemen gewoon het geld. Dat helpt ons onze veldtochten in andere richtingen te financieren. En later komen we terug om Israël te vernietigen. Waarom zouden we hier manschappen opofferen? Waarom zouden we hier ook maar een deel van onze troepen concentreren, als deze mensen bereid zijn ons af te kopen en we later gewoon kunnen terugkomen om hun land in te nemen?' Dus Menahem stelde alleen het onvermijdelijke uit, namelijk dat Assyrië op een dag zou komen om dit koninkrijk Israël te vernietigen.

Menahem bracht dit geld op van alle vermogende Israëlieten om het aan de koning van Assyrië te geven: vijftig sikkil zilver voor elke man. Toen keerde de koning van Assyrië terug en bleef daar niet in het land.

2 KONINGEN 15:20

Dus hij is een soort heerser van het type Obama. Hij liet de rekeningen van het land oplopen en haalde het geld vervolgens gewoon bij de rijken om het aan de koning van Assyrië te geven.

Het overige nu van de geschiedenis van Menahem, en alles wat hij gedaan heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël? Daarna ging Menahem te ruste bij zijn vaderen, en zijn zoon Pekahia werd koning in zijn plaats.

2 KONINGEN 15:21-22

Maar niet in vrede, stel ik me zo voor.

12

Pekahia wordt door Pekah vermoord

Dus we hebben in deze tijd nog steeds Uzzia daar in Juda, al loopt zijn regering tegen het einde. Het is het vijftigste jaar van zijn regering. Hij heeft 52 jaar geregeerd.

In het vijftigste jaar van Azaria, de koning van Juda, werd Pekahia, de zoon van Menahem, koning over Israël en hij regeerde twee jaar in Samaria. Hij deed wat slecht was in de ogen van de HEERE: hij week niet af van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen. En Pekah, de zoon van Remalia, zijn officier, spande tegen hem samen en sloeg hem neer in Samaria, in de burcht van het huis van de koning, samen met Argob en met Arje, en met hem vijftig man van de nakomelingen van de Gileadieten. Zo doodde hij hem en werd koning in zijn plaats.

2 KONINGEN 15:23-25

Ik vermoed dat er in het noorden waarschijnlijk ongeveer evenveel koningen door intriges en moordaanslagen zijn gestorven als op enige andere manier, en zeker als door een natuurlijke dood. En dus werd hij gedood:

in de burcht van het koninklijk paleis, samen met Argob en Aria.

Nu, we weten niet wie Argob en Aria waren, maar blijkbaar werden ze op hetzelfde moment gedood. Misschien waren het prinsen, erfgenamen van de troon, of misschien waren het andere belangrijke mensen in het bestuur.

En bij hem waren vijftig mannen uit Gilead.

Dat wil zeggen, Pekah kwam met vijftig mannen uit Gilead. Er staat dat hij een bevelhebber was, een officier van hem. Waarschijnlijk voerde hij het bevel over troepen die aan de oostkant van de Jordaan in Gilead gelegerd waren. Sommigen hebben geopperd dat hij daar zelfs regeerde, over een gebied in Gilead, als rivaal van Pekahia. Toen kwam hij en breidde hij zijn heerschappij ook naar deze kant van de rivier uit.

Het overige nu van de geschiedenis van Pekahia, en alles wat hij gedaan heeft, zie, dat is beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël.

2 KONINGEN 15:26

13

Pekah verliest gebied en wordt vermoord

Pekah, de zoon van Remalia, werd koning over Israël in Samaria in het tweeënvijftigste jaar van Azaria, de koning van Juda. Hij regeerde twintig jaar. Hij deed kwaad in de ogen van de HEERE en bleef de zonden volgen van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël tot zonde had gebracht.

2 KONINGEN 15:27-28

Dat tweeënvijftigste jaar was het laatste jaar van de regering van Azarja, de koning van Juda.

In de dagen van Pekah, de koning van Israël, kwam Tiglath-Pileser, de koning van Assyrië, en nam Ijon in, en ook Abel-Beth-Maächa, Janoah, Kedes, Hazor, Gilead, Galilea en het hele land van Naftali; en hij voerde de inwoners weg naar Assyrië.

2 KONINGEN 15:29

Dat is dezelfde koning die eerder voor Menahem een probleem vormde.

Dit zou later met het hele volk gebeuren, maar dit is een aanzienlijk deel: de hele stam Naftali, daar in het noorden in Galilea, enkele belangrijke steden en Gilead, het gebied aan de westkant, of aan de oostkant van de Jordaan. Deze gebieden werden door de koning van Assyrië ingelijfd. Ze werden in ballingschap gevoerd. De mensen werden uit het land weggevoerd. Dit zou enige tijd later op grotere schaal gebeuren, maar niet veel later. Dit was het begin van het einde voor het noordelijke koninkrijk. Assyrië begon hun aan te doen wat uiteindelijk tot hun ondergang zou leiden.

En Hosea, de zoon van Ela, smeedde een samenzwering tegen Pekah, de zoon van Remalia; hij sloeg hem neer, doodde hem en werd koning in zijn plaats in het twintigste jaar van Jotham, de zoon van Uzzia.

2 KONINGEN 15:30

Ik weet niet goed waarom iemand juist op dit moment de koning zou willen doden om zelf koning te worden. Dit is geen bloeiend land. Dit is een land dat werkelijk in verval raakt, grondgebied verliest en bedreigd wordt door de machtigste, agressiefste mogendheid van de wereld op dat moment. Ik denk niet dat ik op dat moment koning zou willen zijn.

Maar het is mogelijk dat Hosea zichzelf vleide met de gedachte dat hij het beter zou kunnen doen, misschien door weerstand te bieden aan de Assyrische dreiging. Als koning Pekah zoveel grondgebied van het land aan de koning van Assyrië was

kwijtgeraakt, zou tenslotte ongetwijfeld iedereen die aan de macht kwam hopen die ontwikkeling te keren. En blijkbaar dacht hij dat hij dat kon. Dus:

Hij smeedde een complot tegen Pekach, de zoon van Remaljahu, en doodde hem, waarna hij in zijn plaats koning werd in het twintigste regeringsjaar van Jotham, de zoon van Uzzia.

Over zijn regering hebben we nog niet gelezen. Maar omdat Pekah natuurlijk nog tijdens de regering van Uzzia begon te regeren, moeten we eerst het einde van zijn regering bereiken voordat we teruggaan en opnieuw naar het zuidelijke koninkrijk kijken.

Het overige nu van de geschiedenis van Pekah, en alles wat hij gedaan heeft, zie, dat is beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Israël. In het tweede jaar van Pekah, de zoon van Remalia, de koning van Israël, werd Jotham koning, de zoon van Uzzia, de koning van Juda.

2 KONINGEN 15:31-32

14

Jesaja en Micha als tijdgenoten

Jesaja en Micha profeteerden allebei in het zuiden. De bediening van Jesaja duurde ongeveer vijftig jaar. Volgens de openingsverzen van het boek Jesaja ontving hij zijn profetieën tijdens de regeringen van Uzzia, Jotham, Achaz en Hizkia: vier opeenvolgende koningen. De bediening van Micha omvatte daarentegen de regeringen van de laatste drie van die koningen: Jotham, Achaz en Hizkia. Micha was dus waarschijnlijk wat jonger dan Jesaja, misschien een beschermeling van Jesaja. Het is mogelijk dat Jesaja in zijn tijd toezicht hield op de profetenscholen en dat Micha aan een van die scholen leerling was. We weten het niet. We weten eigenlijk helemaal niet of Micha en Jesaja elkaar ooit hebben gezien of ontmoet. Maar omdat ze op hetzelfde moment in dezelfde stad profeten van Jahweh waren, is de kans groot dat ze geestverwanten waren en samenwerkten in de bediening.

We hebben wel het verschijnsel, eigenlijk een heel vreemd verschijnsel, dat Micha hoofdstuk 4 begint met dezelfde vier verzen waarmee Jesaja hoofdstuk 2 begint. Jesaja 2 en Micha 4 bevatten precies dezelfde profetieën, in bijna precies dezelfde woorden. Dat is de profetie over:

Het zal in het laatste der dagen geschieden dat de berg van het huis van de HEERE vast zal staan als de hoogste van de bergen, en dat hij verheven zal worden boven de heuvels, en dat alle heidenvolken ernaartoe zullen stromen.

JESAJA 2:2

En ze zullen gaan en zeggen:

Laten we naar het huis van de HEERE gaan, de God van Jakob, om Zijn wegen te leren.

JESAJA 2:3

En er staat:

Hij zal oordelen tussen de heidenvolken en veel volken vonnissen. En zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen. Oorlog voeren zullen zij niet meer leren.

JESAJA 2:4

Die beroemde profetie uit Jesaja hoofdstuk 2 staat dus ook bijna woordelijk in Micha hoofdstuk 4. Deze twee profeten waren tijdgenoten. Micha was de jongste. Waarschijnlijk werd Micha enigszins door Jesaja beïnvloed en citeerde hij Jesaja misschien zelfs bewust en opzettelijk als zijn tijdgenoot en leermeester. Hoe dan ook, ze profeteerden allebei tijdens de regering van Jotham.

15

Jothams regering en trouw aan God

Vers 33 zegt dat hij, dat is Jotham:

Hij was vijftientwintig jaar oud toen hij koning werd en hij regeerde zestien jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Jerusa, de dochter van Zadok.

2 KONINGEN 15:33

Zadok was de naam van een van de priesters, maar hij had generaties eerder geleefd, in de tijd van David. Het is dus niet bekend of dit een andere Zadok was, of dat zij eenvoudigweg een afstammeling was van de beroemde Zadok uit het verre verleden.

Overigens kan ik ook nog vermelden dat de profeet Hosea in diezelfde tijd nog steeds in het noorden profeteerde. Hij profeteerde al eerder, tijdens de regering van Jereboam, en we hebben Hosea in het noorden genoemd. Hij profeteert nog steeds tijdens de regering van Jotham. Er staat:

Hij deed wat juist was in de ogen van de HEERE: overeenkomstig alles wat zijn vader Uzzia gedaan had, deed hij. Alleen werden de offerhoogten niet weggenomen: het volk bracht nog steeds slachtoffers en reukoffers op de offerhoogten. Hij was het die de Bovenpoort van het huis van de HEERE bouwde.

2 KONINGEN 15:34-35

Dat de offerhoogten in gebruik bleven, is geen goede zaak.

Maar nogmaals, elke koning die goed was, had op zijn minst iets wat niet goed aan hem was. En bij de meesten was dat dat ze de offerhoogten in gebruik lieten. We lezen maar heel zelden dat ze die afbraken. Volgens mij is Josafat tot nu toe de enige koning over wie we hebben gelezen die ooit de offerhoogten verwijderde. En toch wordt ons in Kronieken verteld dat hij dat deed. In Koningen staat dat hij het niet deed. Mijn

conclusie was dus dat hij het blijkbaar op een bepaald moment wel deed, maar dat het volk ze tijdens zijn regering weer oprichtte en dat hij ze daarna niet meer afbrak. Hij deed het dus wel en hij deed het niet.

Maar er staat:

Hij bouwde de bovenpoort van de tempel van de Heer.

Waarschijnlijk was die poort vervallen geraakt en bouwde hij die daarom opnieuw op. Het moet een heel rijkversierde poort zijn geweest, anders is het nauwelijks het vermelden waard. Als je alleen maar een poort bouwt, is dat niet bepaald iets waarmee koningen de geschiedenis ingaan, tenzij die poort een heel rijkversierde, bijzondere bezienswaardigheid was.

Nu lezen we in 2 Kronieken 27, vers 4 tot en met 6, dat hij ook enkele oorlogen voerde. In het bijzonder vocht hij tegen de koning van de Ammonieten en versloeg hem. Hij maakte de Ammonieten schatplichtig, zodat ze drie jaar lang een schatting betaalden in zilver, tarwe en gerst. Blijkbaar drie jaar lang. Er staat dat ze die ook in het tweede en derde jaar betaalden. Het lijkt er dus op dat er een grens was aan hoelang ze schatplichtig waren. Dat was blijkbaar drie jaar. En er staat ook in 2 Kronieken 27:6:

Jotham verstevigde zijn positie, want hij richtte zijn wegen voor het aangezicht van de HEERE, zijn God.

2 KRONIEKEN 27:6

Blijkbaar is het verslaan van de Ammonieten een behoorlijke militaire prestatie. De Ammonieten waren gedurende een groot deel van de eerdere geschiedenis een van de sterke vijanden van Israël. Vaak waren zij degenen die Israël ernstige schade berokkend en in grote moeilijkheden brachten.

Het overige van de geschiedenis van Jotham, en alles wat hij gedaan heeft, is dat niet beschreven in het boek van de kronieken van de koningen van Juda? In die dagen begon de HEERE Rezin, de koning van Syrië, en Pekah, de zoon van Remalia, op Juda af te sturen. Jotham ging te ruste bij zijn vaderen en werd begraven bij zijn vaderen in de stad van zijn vader David, en zijn zoon Achaz werd koning in zijn plaats.

2 KONINGEN 15:36-38

16

Achaz en zijn afgoderij

Achaz was een goddeloze heerser, zo ongeveer een van de slechtste heersers die Juda ooit heeft gehad. Jotham was een goede heerser, maar tijdens de regering van Jotham begon God Rezin, de koning van Syrië, en Pekah, de zoon van Remalia, de koning van Israël, tegen Juda te sturen. Maar blijkbaar vielen ze pas echt aan tijdens de regering van Achaz. Ze waren alleen nog maar aan het mobiliseren. Ze maakten zich in de tijd van Jotham klaar om aan te vallen, want we lezen verderop dat ze Juda daadwerkelijk aanvielen in de tijd van Achaz. En dit is ongetwijfeld Gods oordeel over Achaz en over Juda onder zijn verdorven leiderschap.

In hoofdstuk 16 lezen we over deze Achaz.

In het zeventiende jaar van Pekah, de zoon van Remalia, werd Achaz koning, de zoon van Jotham, de koning van Juda. Achaz was twintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde zestien jaar in Jeruzalem; hij deed niet wat juist was in de ogen van de HEERE, zijn God, zoals zijn vader David,

2 KONINGEN 16:1-2

Dat is zacht uitgedrukt.

maar hij ging in de weg van de koningen van Israël; ja, zelfs deed hij zijn zoon door het vuur gaan, overeenkomstig de gruweldaden van de heidenvolken die de HEERE van voor de ogen van de Israëlieten verdreven had.

2 KONINGEN 16:3

Dat is natuurlijk de aanbidding van Moloch, waarbij je daadwerkelijk een levende baby neemt en die verbrandt in een hol beeld van brons. Daarin werd een vuur gestookt totdat het beeld roodgloeiend was. En het had blijkbaar het lichaam van een man, met zijn armen naar voren gestrekt, bij de ellebogen gebogen en met de handpalmen omhoog. Het was dan roodgloeiend en ze legden een levende baby in de armen. Die verbrandde dan, natuurlijk op een heel pijnlijke manier.

Zo offerden ze baby's aan Moloch. Zo hadden de mensen van het land, de niet-Joden, Moloch aanbeden. Vooral de Moabieten waren volgens mij aanbidders van Moloch. En deze koning was zo slecht dat hij daadwerkelijk zijn eigen baby's offerde. Dat is wat het betekent om je zoon door het vuur te laten gaan.

Hij bracht slachtoffers en reukoffers op de offerhoogten en op de heuvels, en onder elke bladerrijke boom.

2 KONINGEN 16:4

Voordat we verdergaan: er staat in 2 Kronieken 28 nog het een en ander over deze koning. 2 Kronieken hoofdstuk 28:5 tot en met 15 is wat ik hier heb staan. We lezen over deze zonden van Achaz in vers 2 en verder.

maar hij ging in de wegen van de koningen van Israël. Bovendien maakte hij gegoten beelden voor de Baäls. Hij was het die reukoffers in rook liet opgaan in het dal Ben-Hinnom. Hij verbrandde zijn zonen in het vuur, overeenkomstig de gruweldaden van de heidenvolken die de HEERE van voor de ogen van de Israëlieten verdreven had.

2 KRONIEKEN 28:2-3

Dat is ook waar ze hun kinderen aan Moloch offerden.

In vers 4 staat dat hij offerde op de offerhoogten. Dit zijn dingen waarover we in Koningen hebben gelezen.

17

Syrië en Israël trekken tegen Juda op

Dan staat er in vers 5:

De HEERE, zijn God, gaf hem in de hand van de koning van Syrië, zodat zij hem versloegen en een grote groep gevangenen van hem wegvoerden en naar Damascus brachten. Ook werd hij in de hand van de koning van Israël gegeven, die hem een grote slag toebreacht.

2 KRONIEKEN 28:5

In de dagen van Achaz kwam Jesaja naar hem toe. Dat staat opgetekend in Jesaja hoofdstuk 7. Achaz maakte zich op dat moment zorgen over Israël en Syrië. We zien dat deze aanval plaatsvond. Alleen Kronieken vertelt erover, maar koning Achaz kreeg zware klappen en Juda werd zwaar getroffen door invallen vanuit Syrië en Israël.

Syrië en Israël waren op dat moment bondgenoten. De reden waarom ze Jotham aanvielen, was, zoals we uit Jesaja hoofdstuk 7 hebben geleerd, dat Assyrië tegen die kleinere koninkrijken in het Midden-Oosten oprukte. Het noordelijke koninkrijk, Israël, en het koninkrijk Syrië werden door Assyrië bedreigd. Ze wilden hun krachten bundelen tegen Assyrië en er weerstand aan bieden. Maar ze beseften dat ze samen niet sterk genoeg waren om Assyrië te weerstaan, dus wilden ze dat Juda zich bij hen aansloot. Ze wilden een bondgenootschap van drie volken tegen Assyrië vormen. Achaz wilde Assyrië geen weerstand bieden. Hij wilde bij Assyrië in de gunst blijven, en daarom verzette hij zich tegen deze coalitie.

Als je Jesaja hoofdstuk 7 leest, zien we dat Jesaja naar Achaz kwam en hem bemoedigde met de boodschap dat God niet zou toelaten dat het noordelijke koninkrijk Israël en Syrië in hun plannen zouden slagen. Wat ze van plan waren, en dat lees je in Jesaja hoofdstuk 7, was om samen tegen Jeruzalem op te trekken en Achaz tot aftreden te dwingen. Pekah, de zoon van Remalia, en Rezin, de koning van Syrië, wilden hun eigen man aanstellen, iemand die alleen wordt aangeduid als de zoon van Tabeal. De naam van de man zelf kennen we niet, maar hij is de zoon van Tabeal. Blijkbaar iemand die meer bereid was om aan hun plannen mee te werken, waarschijnlijk een Judeeër die er net zo over zou denken als zij. Ze wilden Achaz tot aftreden dwingen en de zoon van Tabeal daar aanstellen, zodat hij ermee zou instemmen om zich bij hen aan te sluiten in een coalitie van drie volken tegen Assyrië.

18

Het teken van Immanuel voor Achaz

Dit maakte Achaz bang, want die twee volken trokken tegen hem op. Jesaja profeteerde daadwerkelijk dat God deze twee volken niet zou laten slagen. In die context gaf Jesaja de profetie over de maagd. Hij zei:

Daarom zal de Heere Zelf u een teken geven: Zie, de maagd zal zwanger worden. Zij zal een Zoon baren en Hem de naam Immanuel geven.

JESAJA 7:14

Vervolgens zegt hij:

Voorzeker, voordat de jongen in staat is het kwade te verwerpen en het goede te kiezen, zal het land verlaten zijn, namelijk het land van de twee koningen voor wie u in angst verkeert.

JESAJA 7:16

[Vertalersnoot: In de Engelse weergave die de spreker hier volgt, zal het gevreesde land door zijn beide koningen verlaten worden. De hierboven aangehaalde HSV spreekt over het verlaten land van de twee koningen. De spreker verbindt zijn uitleg aan de Engelse formulering.]

Wat hij zegt, is dat er een Kind geboren zal worden, en voordat dat Kind oud genoeg is om het verschil tussen goed en kwaad te kennen, zullen zowel de koning van Syrië als de koning van Israël verdwenen zijn. Dat klopt. Ze werden allebei binnen ongeveer drie jaar na deze gebeurtenis gedood. Dus de Syrische en Israëlitische aanval op Achaz in Jeruzalem had geen succes. Maar andere veldtochten tegen hem hadden wel succes. Ze hebben Jeruzalem nooit veroverd en ze hebben Achaz nooit tot aftreden gedwongen, maar ze hebben hem op andere manieren wel behoorlijk zwaar getroffen. Daar gaan we hier over lezen.

19

Juda's nederlaag en de vele gevangenen

Er staat in vers 5 van 2 Kronieken 28:

Daarna viel hij in handen van de koning van Israël, die hem versloeg en een bloedbad aanrichtte, want Pekach, de zoon van Remaljahu, doodde op één dag honderdtwintigduizend mannen in Juda, allemaal dappere strijders, omdat ze de Heer, de God van hun voorouders, de rug hadden toegekeerd.

Dat was niet de reden waarom Pekah hen wilde doden. Dat was de reden waarom God hen liet sterven. Hier wordt Gods perspectief daarop gegeven. Ze werden door Pekah gedood, maar de reden waarom God deze slachting liet plaatsvinden, was dat ze de HEERE, de God van hun vaders, hadden verlaten.

Zichri, een held uit Efraïm, doodde Maäseja, de zoon van de koning, en Azrikam, de leider van het huis, en Elkana, de tweede in rang na de koning.

2 KRONIEKEN 28:7

Dus blijkbaar werden bij deze gelegenheid de kroonprins en enkele andere mannen die dicht bij de koning stonden gedood.

De Israëlieten voerden van hun broeders tweehonderdduizend mensen als gevangenen weg: vrouwen, zonen en dochters. Zij roofden ook veel buit van hen en brachten de buit naar Samaria.

2 KRONIEKEN 28:8

Maar een profeet sprak hen hierop aan, en vreemd genoeg gehoorzaamden ze de profeet. Dit was natuurlijk het noordelijke koninkrijk, dat nooit echt trouw was geweest aan de HEERE. Toch was daar, nadat ze tweehonderdduizend vrouwen en kinderen uit Jeruzalem als gevangenen naar Samaria hadden meegevoerd, een profeet van de HEERE, die Obed heette. Hij ging het leger tegemoet dat naar Samaria kwam en zei tegen hen:

20

Oded laat de gevangenen terugsturen

En daar was een profeet van de HEERE en zijn naam was Oded. Die ging het leger, dat naar Samaria kwam, tegemoet en zei tegen hen: Zie, door de grimmigheid van de HEERE, de God van uw vaders, over Juda heeft Hij hen in uw hand gegeven, en u hebt hen gedood met een woede die tot aan de hemel reikt.

2 KRONIEKEN 28:9

Met andere woorden, zelfs God neemt aanstoot aan de omvang van de slachting die jullie hebben aangericht.

En nu denkt u de Judeeërs en de inwoners van Jeruzalem aan u te onderwerpen als slaven en slavinnen. Maar hebt u zelf dan geen schulden bij de HEERE, uw God? Nu dan, luister naar mij en breng de gevangenen terug die u van uw broeders als gevangenen weggevoerd hebt. Want de brandende toorn van de HEERE is tegen u.

2 KRONIEKEN 28:10-11

Toen stonden er mannen op afkomstig uit de hoofden van de nakomelingen van Efraïm: Azaria, de zoon van Johanan, Berechja, de zoon van Mesillemoth, Hizkia, de zoon van Sallum, en Amasa, de zoon van Hadlai. Zij keerden zich tegen hen die uit het leger kwamen, en zeiden tegen hen: U mag deze gevangenen niet hier brengen, want dat leidt tot een schuld voor ons tegenover de HEERE. Denkt u nog meer toe te voegen aan onze zonden en onze schuld? Wij hebben immers al veel schuld, en de brandende toorn is tegen Israël. Toen gaven de gewapende mannen de gevangenen en de buit over aan de leiders en heel de gemeente. De mannen die met hun namen aangewezen waren, stonden op, grepen de gevangenen, en allen van hen die naakt waren, kleedden zij van de buit. Zij kleedden en schoeiden hen, lieten hen eten en drinken; zij zalfden hen en leidden allen die verzwakt waren, zachtjes op ezels, en brachten hen bij hun broeders in Jericho, de Palmstad. Daarna keerden zij terug naar Samaria.

2 KRONIEKEN 28:12-15

Blijkbaar voerden ze de gevangenen naakt weg, wat heel gebruikelijk is. Een deel van de vernedering van het overwonnen volk bestaat erin hen naakt in gevangenschap weg te voeren. Dus namen ze wat van de buit, waar ook kleren bij zaten, en trokken deze gevangenen weer kleren aan.

Het is opmerkelijk dat deze 200.000 gevangengenomen vrouwen en kinderen gered werden door het ingrijpen van een profeet van Jahweh die in Samaria was. En leiders van Samaria luisterden en zagen dit in. Ze zeiden: 'De profeet heeft gezegd dat God jullie de overwinning op Juda heeft gegeven omdat Juda God mishaaide. Maar wij hebben God ook mishaaide. En de toorn van God is ook tegen ons gericht. Laten we God niet nog bozer maken door de mensen van Juda tot onze slaven te maken. Dat is niet wat God voor ogen had.'

En dus zeiden de leiders van Samaria: ‘Je hebt gelijk. We gaan in dit geval naar de profeet luisteren. Laten we die gevangenen terugsturen.’ Dit is dus een zeldzame gelegenheid waarbij het volk Israël daadwerkelijk gehoor gaf aan een profeet van God. Dat deden ze maar heel zelden.

21

Achaz zoekt hulp bij Assyrië

Nu terug naar 2 Koningen 16:5.

Toen trok Rezin, de koning van Syrië, met Pekah, de zoon van Remalia, de koning van Israël, ten strijde tegen Jeruzalem. Zij belegerden Achaz, maar waren niet tot strijden in staat.

2 KONINGEN 16:5

Precies zoals Jesaja hem in Jesaja hoofdstuk 7 had verteld, zouden ze er niet in slagen Jeruzalem in te nemen en door te breken om Achaz te vervangen.

In diezelfde tijd bracht Rezin, de koning van Syrië, Elath terug aan Syrië en verdreef hij de Judeeërs uit Elath; de Syriërs kwamen naar Elath en woonden daar tot op deze dag. Toen stuurde Achaz boden naar Tiglath-Pileser, de koning van Assyrië, om te zeggen: Ik ben uw dienaar en uw zoon. Kom en verlos mij uit de hand van de koning van Syrië en uit de hand van de koning van Israël, die mij aan willen vallen.

2 KONINGEN 16:6-7

Dit was nu de verkeerde stap. Jesaja's boodschap aan Achaz was:

Zo zegt de Heere HEERE: Dat zal niet bestaan en dat zal niet gebeuren! Want het hoofd van Syrië is Damascus, en het hoofd van Damascus is Rezin. En binnen vijfenzestig jaar zal Efraïm verpletterd worden en niet meer als volk bestaan. Ondertussen zal Samaria het hoofd van Efraïm zijn en de zoon van Remalia het hoofd van Samaria. Indien u niet gelooft, voorwaar, u zult geen stand houden.

JESAJA 7:7-9

Maar Achaz had helemaal geen geloof in God. Achaz was geen godvruchtige man. In plaats daarvan ging hij naar de Assyriërs en vroeg hun om hulp. Dit pakte niet goed voor hem uit, maar voorlopig nam het wel de onmiddellijke dreiging weg.

Achaz nam het zilver en het goud dat in het huis van de HEERE en in de schatkamers van het huis van de koning aangetroffen werd, en hij stuurde dat als geschenk naar de koning van Assyrië. De koning van Assyrië luisterde naar hem: de koning van Assyrië trok op tegen Damascus, nam het in en voerde de inwoners weg naar Kir, en Rezin doodde hij.

2 KONINGEN 16:8-9

Dat is de hoofdstad van Syrië, waar Rezin koning was.

Dus Rezin is nu uit de weg geruimd. We hebben nog steeds Pekah in het noordelijke koninkrijk als probleem.

22

Achaz vervangt het altaar van de HEERE

Toen ging koning Achaz naar Damascus, Tiglath-Pileser, de koning van Assyrië, tegemoet. Toen hij het altaar dat in Damascus was, gezien had, stuurde koning Achaz een afbeelding van dat altaar naar de priester Uria, samen met het ontwerp ervan, overeenkomstig heel zijn vorm.

2 KONINGEN 16:10

Een heidens altaar natuurlijk, in de hoofdstad van Syrië.

En de priester Uria bouwde een altaar. Overeenkomstig alles wat koning Achaz hem vanuit Damascus toegestuurd had, zo maakte de priester Uria het, voordat koning Achaz uit Damascus kwam.

2 KONINGEN 16:11

Hij was zo onder de indruk van dit heidense altaar. Het moet een prachtig ding zijn geweest. Het moet een heel rijkversierd altaar zijn geweest, op een heidense manier. Nu had Jeruzalem natuurlijk al een bronzen altaar in de tempel, dat was gemaakt

volgens de voorschriften van Gods ontwerp. Maar Achaz vond dit heidense altaar mooier. Dus stuurde hij er schetsen van naar de priester Uria, die het in Jeruzalem namaakte voordat Achaz zelfs maar terug was van zijn bezoek aan Damascus.

Toen de koning uit Damascus gekomen was, zag de koning het altaar. De koning naderde tot het altaar en offerde daarop. Hij liet zijn brandoffer en zijn graanoffer in rook opgaan, hij goot zijn plengoffer uit en hij sprenkelde het bloed van zijn dankoffers op dat altaar. Maar het koperen altaar, dat voor het aangezicht van de HEERE stond, haalde hij van de voorkant van het huis vandaan, van waar het stond tussen het nieuwe altaar en het huis van de HEERE; en hij zette het aan de noordkant van het nieuwe altaar.

2 KONINGEN 16:12-14

Dat is het oorspronkelijke altaar dat in de tempel thuishoorde.

En koning Achaz gebod de priester Uria: Laat op het grote altaar het morgenbrandoffer en het avondgraanoffer in rook opgaan, het brandoffer van de koning en zijn graanoffer en het brandoffer van heel de bevolking van het land, hun graanoffer en hun plengoffers. Sprenkel daarop al het bloed van de brandoffers en al het bloed van de slachtoffers. Maar het koperen altaar zal mij tot onderzoek dienen.

2 KONINGEN 16:15

Dus hij zegt:

We gaan dit heidense altaar gebruiken om onze offers aan de Heer te brengen, maar het oorspronkelijke altaar zal ik gebruiken om de Heer om raad te vragen.

[Vertalersnoot: Waar de HSV zegt ‘zal mij tot onderzoek dienen’, heeft de Engelse weergave die de spreker volgt een formulering met de betekenis ‘om raad te vragen’. Daarop gaat de volgende uitleg in.]

Maar in welke zin, raad vragen? Nergens anders in de Schrift wordt een altaar gebruikt als middel om leiding te zoeken. En dat is waar hij op doelt: leiding zoeken. We weten dat ze gewoonlijk de Urim en de Thummim gebruikten, die in de borsttas van de hogepriester zaten, om leiding van de HEERE te zoeken. Maar we kunnen op geen enkele manier weten hoe een altaar ooit werd gebruikt als middel om leiding te zoeken.

Het zou echter kunnen dat hij bedoelt: 'Wanneer ik de HEERE om raad wil vragen, zal ik offers gaan brengen op het altaar van de HEERE. En dan zal de HEERE me misschien wat aanwijzingen geven. Maar de rest van de tijd zullen we gewoon op dit heidense altaar offeren.'

23

Achaz ontmantelt de tempelinrichting

En de priester Uria deed overeenkomstig alles wat koning Achaz geboden had. En koning Achaz sneed de sierlijsten van de onderstellen af en verwijderde het spoelbekken dat daarop stond. Verder haalde hij de zee van de koperen runderen af, die daaronder waren, en zette die op een stenen vloer.

2 KONINGEN 16:16-17

Dus hij verbouwde de voorhof van de tempel en ontmantelde veel van de inrichting van de tempel die Salomo had gebouwd. Dit was misschien opnieuw het begin van het einde voor de tempel. Ik weet niet waarom hij de zee van de bronzen runderen af zou willen halen en op een stenen plaveisel zou willen zetten. Die bronzen runderen lijken me leuker dan stenen, maar misschien wilde hij vernieuwen, gewoon een artistiek type. En misschien wilde hij ook gewoon ontheiligen, en vernietigen en veranderen wat Salomo had gebouwd.

Ook verwijderde hij de sabbatsgalerij, die zij in het huis gebouwd hadden, en de buitenste ingang voor de koning in het huis van de HEERE, omwille van de koning van Assyrië.

2 KONINGEN 16:18

Dat wil zeggen, uit respect voor de koning van Assyrië. Blijkbaar bevielen deze dingen in de tempel van de HEERE de koning van Assyrië niet. Dus uit respect voor hem verwijderde hij ze en smolt hij ze waarschijnlijk om.

De overige daden van Achaz staan beschreven in het boek met de kronieken van de koningen van Juda. Achaz stierf en werd bij zijn voorouders begraven in de stad van David. Zijn zoon Hizkia volgde hem op als koning.

2 KONINGEN 16:19-20

Hizkia was een goede man, een heel goede man.

Fijn dat er voor de verandering eens een goede man aankomt. Hizkia was een geweldige koning. Wanneer we bij hoofdstuk 17 komen, zullen we zien dat de hoofdstukken gewijd zijn aan de ondergang van het noordelijke koninkrijk. Het definitieve einde daarvan komt tijdens de regering van zijn laatste koning, Hosea.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 2 Koningen 15:1
- 2 Koningen 15:2-4
- 2 Kronieken 26:3
- 2 Kronieken 26:4-5
- 2 Kronieken 26:6-8
- 2 Kronieken 26:9-10
- 2 Kronieken 26:11-13
- 2 Kronieken 26:14-15
- 2 Kronieken 26:16
- 2 Kronieken 26:17
- 2 Kronieken 26:18
- 2 Kronieken 26:19
- 2 Kronieken 26:20
- 2 Kronieken 26:21

- 2 Kronieken 26:22
- Jesaja 6:8
- Jesaja 6:1
- 2 Kronieken 26:23
- 2 Koningen 15:5-6
- 2 Koningen 15:7
- 2 Koningen 15:8-9
- 2 Koningen 15:10
- 2 Koningen 15:11-12
- 2 Koningen 15:13
- 2 Koningen 15:14
- 2 Koningen 15:15
- 2 Koningen 15:16
- 2 Koningen 15:17-18
- 2 Koningen 15:19
- 2 Koningen 15:29
- 2 Koningen 15:20
- 2 Koningen 15:21-22
- 2 Koningen 15:23-25
- 2 Koningen 15:26
- 2 Koningen 15:27-28
- 2 Koningen 15:30
- 2 Koningen 15:31-32
- Jesaja 2:2
- Jesaja 2:3
- Jesaja 2:4
- 2 Koningen 15:33
- 2 Koningen 15:34-35
- 2 Kronieken 27:6
- 2 Koningen 15:36-38
- 2 Koningen 16:1-2
- 2 Koningen 16:3
- 2 Koningen 16:4
- 2 Kronieken 28:2-3
- 2 Kronieken 28:5

- Jesaja 7:14
- Jesaja 7:16
- 2 Kronieken 28:7
- 2 Kronieken 28:8
- 2 Kronieken 28:9
- 2 Kronieken 28:10-11
- 2 Kronieken 28:12-15
- 2 Koningen 16:5
- 2 Koningen 16:6-7
- Jesaja 7:7-9
- 2 Koningen 16:8-9
- 2 Koningen 16:10
- 2 Koningen 16:11
- 2 Koningen 16:12-14
- 2 Koningen 16:15
- 2 Koningen 16:16-17
- 2 Koningen 16:18
- 2 Koningen 16:19-20

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.